

tate constat ex eodem testamento impresso sub §. 55, cum seqq. ubi illa registrata leguntur, Purificatio autem dicti fideicommissi ad favorem D. D. de Ursis & Bolognini in vim ultimæ substitutionis satis refutatur dicitur ex obitu Alexandri junioris ultimi descendantis sine filiis. Cum igitur isti electi habeant omnes qualitates per testatorum requisitas †, dubitari non potest quin dicantur esse in casu vocationis, & consequenter pettam immisionem assequi debent ad not. per glof. in lib. qui duos verb. superflues fuit, ff. de reb. dub. Peregr. de fideic. art. 42, n. 2, cum seq. & nu. 17, Rota coram Penia decis. 719, num. 3, & in recent. decis. 93, nu. 1, & decis. 131, num. 1, par. 7. & coram Eminentiss. D. Card. Ottobono decis. 111. num. 2.

2 Neque obstare visum fuit quod d. + Comes Gabriel descendat à Paride Maria filio Diana filiae Lucretiae, neptis ipsius fideicommissantis, qui propterea cessare faciat casum ultimæ substitutionis ad favorem extraneorum per text. in leg. ex facto, §. si quis autem, ff. ad Trebell. lib. in testamento ff. de condit. & demonstr. Quia ille tanquam propus Lucretiae ex Diana filia foemina non potest comprehendendi in dispositione Testatoris, nec sub denominatione filiorum, nec sub descendantium vocatione, quicquid enim dici posset, quando vocatio effet simpliciter concepta, & intrarent conjecturæ ad inducendam comprehensionem nepotum nomine filiorum, prout admittit Rota in Bononiensi fideicommissi de Bargellinis 10 Februarii 1653, coram bon. mem. Bichio. Cessat in proposito casu omnis difficultas, ex quo Testator expresse declaravit, quod nolebat comprehendi nepotes sub eo nomine, nisi in casu quo filii Ludovicæ, & Lucretiae extarent, & admitterentur, tunc enim voluit duntaxat præmortuorum filiorum masculorum prædictarum neptum filios, unà cum illarum filiis superstibus admitti, & patris personam repræsentare. Cum igitur de tempore defectus descendantia masculinæ hæredum institutorum non adesset aliquis filius masculus Ludovicæ, & Lucretiae, qui ex lege Testatoris potuerit admitti, utrique casus remanet in simplicibus terminis primæ partis dictæ declarationis excludentes nepotes, & pronepotes, qualis est Comes Gabriel, quæ uti per se clara ex voluntate ejusdem fideicommissantis †, & resticta ad certas personas non admittit aliam interpretationem, nec patitur extensionem substitutionis ad alias personas, Bald. in leg. illa n. 3, C. de collat. & in leg. quicunque nu. 12, C. de serv. fugit. Aretin. conf. 143, n. 5, Rota dec. 43, n. 2, par. 7, recent. & coram Eminentiss. D. Card. Ottobono decis. 217. num. 16.

3 Nec ad hujusmodi effectum quicquam operantur conjecturæ ponderante ab Informantibus pro dicto Comite Gabriele ad inducendam dictam comprehensionem, quia illæ non sunt attendenda † ubi concurredit clara Testatoris dispositio; & evidenter constat ipsum aliter intellexisse, quam conjecturæ demonstrant, juxta not. per Cravet. conf. 47, n. 2, Rot. coram Merlino decis. 12, n. 51, & decis. 411, n. 22, & in recent. 348, n. 10, par. 6, tunc enim omnino standum est dictæ declarationi ad text. in l. fin. §. sin autem, C. de bonis que liberis, Bertrand. conf. 286, num. 6, verf. facit quod vol. 2, Peregr. conf. 23, num. 45, cum seq. lib. 3, Rota coram Card. Mantic. decis. 247, n. 3, & coram Buratt. decis. 73, n. 9, & dicit Rota in Nucerina fideicommissi 1 Julii 1650, coram me, in §. quo verò ad testamentum &c.

4 Dictam autem declarationem intelligendam es-

se restictam ad illum casum quo concurrerent filii nascituri insimul cum patruis propter illa verba, hoc casu &c: Nullatenus subsistere visum est, quoniam explicitè Testator loquutus fuit de significacione verbi filiorum ad tollendum dum à Doctoribus consideratum, non autem de concurso, nec dicta verba diversificant sensum substitutionis, ex quo nepotes admittuntur à Testatore in casu prædecessus filiorum dictarum foeminarum, cum id non possit verificari, nisi in casu quo dicti nepotes possint repræsentare filios dictarum foeminarum, ut clarè demonstrant alia verba subsequentia, ibi, nisi in casu quo &c. Hoc autem dici non potest de dicto Comite Gabriele, nec respectu patris, qui cum non esset filius, sed nepos ex Diana filia Lucretiae, non fuit fatus, nec admitti poterat † repugnante Testatoris voluntate ad filios primi gradus literaliter restricta, nec respectu matris descendantis ex alia foemina, quæ tanquam finis linea masculinæ fuit expresse ab eodem Testatore exclusa, & consequenter tam ex defectu juris repræsentativi, quæ masculinitatis, modo superius expresso requisita, ille prorsus substitutionis incapax redditur, ut not. Gratian. discept. for. 901, num. 22, Peregr. de fideicom. art. 26, num. 29, proprie fin. Menoch. conf. 1229, num. 21, Fusar. de substit. quæst. 404, nu. 24, & firmavit Rota in Bononiensi fideicommissi de Barberiis 5 Decembri 1650, §. si quidem certum est coram Eminentissimo D. Card. Corrado, & 19 Februarii 1652, coram bon. mem. Bichio, & in Baren. Beneficii 8 Februarii 1656, §. E converso. coram eodem.

5 Et hujusmodi exclusio clarius redditur ex alia declaratione facta per eundem Testatorem in §. 47, ibi, Et pro majori declaratione, ubi loquendo de exclusione filiorum foeminarum excipit solummodo filios dictarum Ludovicæ, & Lucretiae, earumque liberos masculos, & per masculum descendantem †, dum enim restrinxit distributionem ad filios masculos dictarum foeminarum tantum, certum est non comprehendendi ceteros descendants ex linea foemina, & medianibus aliis foeminiis, qualis est dictus D. Comes Gabriel tanquam filius Paridis Maris filii Diana, filiae Lucretiae, nam dictæ foemina ab ipso Testatore nullatenus fuerunt considerata, imo per supradictam declarationem manifestè exclusæ, & propterea dictus Gabriel uti descendens mediata per lineam foeminarum loco extranei considerandus est in dicta substitutione, juxta notata per Menoch. confil. 878, num. 18, & 19, & in præcitat. conf. 1229, num. 27, & dixit Rota in dict. Bononiensi fideicommissi de Barberiis 19 Februarii 1652, coram bon. mem. Bichio. §. Quapropter. Et hoc tollit absurdum ponderatum ab Informantibus pro Comite Gabriele, quod isto retento intellectu proximiores excluderentur ab extraneis; Ultrè quod nullum allegari potest absurdum †, ubi constat de clara, & expressa voluntate Testatoris hoc modo substituentis, ut Rota firmavit in allegata Bonon. fideicommissi de Barberiis 10 Decembri 1650, in §. deinde coram Eminentissimo Domino Cardinali Corrado, & 19 Februarii 1652, in §. quapropter, coram bo. me. Bichio, sub praetextu autem absurdum non licet recedere à verbis † dispositoris Gabr. confil. 69, sub nu. 14, lib. 2, nec trahenda est vocatio ad personas expresse exclusas, & non comprehensas in verbis Peregr. de fideic. art. 11, sub num. 45, verf. in hac re puto Ego.

6 Et ita resolutum fuit utraque &c.

DECISIO CXXIX.

R. P. D. PRIOLO.

Mediolanen. Pensionis.

Mercurii 26. Junii 1658.

SUMMARIUM.

- 1 Sententia validitas ex processu colligitur.
- 2 Fructus à die litis contestatae debentur. Limitati si petuntur ut fors, n. 3. Inexacti debentur successoribus, n. 5. Massæ communis residentibus de tempore exactiois distribuuntur, n. 7.
- 4 Canonici tanquam singuli de spectantibus ad massam transigere nequeunt.
- 5 Exactiois difficultas acquisitione non impedit.
- 8 Distributiones quotidianaæ appellantur etiam fructus massæ collegialis. Non nisi interestibus distribuuntur n. 10. Declara ut n. 11. 12. & 13.
- 9 Residentialia valde differt ab interessentia.
- 14 Exceptio est de regula.
- 15 Verba subsequentia, quando ad declarationem precedentium apponantur.
- 16 Testes deponentes per verba putat, credit, non probant.
- Massa sub residentiali, continentur etiam distributiones quas etiam divinis non interessentes lucrantur, n. 17.
- 18 Observantia declarat concessionem factam Canonis quoad emolumenta per eos percipientia. Etiam si non sit prescripta, n. 19.

A Bsoluto judicio contra Capitulum Ecclesiæ Metropolitanæ Mediolanen. tam super iure exigendi in futurum, quam super condemnatione restituendi terminos à die litis morte decursoff Officialebus & Beneficiatis ejusdem Ecclesiæ annua pensionis scutorum auri mille quam eorum maslæ distributionum quotidianarum, seu residentiæ autoritate Apost. S. Caroli Archiepiscopus assignaverat. Alterum assumptum fuit pro restitutioe terminorum decurforum ante dictam item, nempe ab anno 1588. usque ad annum 1613. In quo pariter Officialebus & Beneficiati ad illorum solutionem Capitulum condemnari obtinuerunt. Super quibus hodie in tertia instantia causa iterum propulsa sententiam Rotalem ex utroque tam validitatibus, quam justitiæ fundamento confirmandam esse Domini censuerunt.

I Validitas manifesta resultat * ex revolutione processus, juxta decis. Veralli 260. p. 2.

Justitia verò remanet abunde probata ex rationibus pleno, docto que calamo exaratis, in decisionibus editis in prima instantia coram bon. mem. Merlino, die 6. Junii 1633. & 19. Janu. 1635. inter ejus impressas dec. 585. & 663. & in secunda coram bon. mem. Bichio die 31. Janu. 1646. & 27. Junii ejusdem anni, in quibus dictum fuit, Pensiones nomine Capituli exactas ante motam item esse restituendas, quia licet regulariter fructus * non debeantur nisi a die morte litis juxta text. in l. 2. de fructib. & litis expens. & in l. certum C. de rei vind. Nihilominus, cum in hoc judicio Officialebus & Beneficiati non egerint ad ejus exigendi pensionem, quo casu accessoriæ, & per modum sequentia debentur fructus decursi à die morte litis duntaxat, sed infesterint pro consecutione terminorum decurforum, quo casu pensiones ante motam item exactæ non uti fructus accessoriæ ad pensionem tanquam ad aliquod subjectum & di-

stinctum capitale dentur, sed ut fors principalis, & capitale * de per se consideratum, adeo ut nisi fiat condemnatione ad omnes pensiones decursas à die purificatæ obligationis dici non possit facta plenaria restitutio pensionis juxta propositam actionem ex doctrina Innocentii, in cap. querelam n. 3. vers. & nota extra de electione. & fuit ponedratum in Mediolanen. fructuum 26. Maii 1589. coram Platino apud Marchesan. de commiss. p. 2. fol. 106. quemadmodum in præstationibus annuis, & in annuis legatis, quæ non uti fructus, sed tanquam fors principalis debentur. Grat. discept. for. c. 206. n. 20. Pacific. de Salv. inspect. 4. cap. 2. n. 82. ac etiam in decimis quando illæ petuntur uti fors, non autem uti accessoriæ ad jus decimandi. Rot. divers. dec. 689. n. 3. & 6. p. 3. Seraph. decis. 1. 163. n. 3. Toletana decimaria. 21. Junii 1649. coram R. P. D. meo Celsio, & in decisioibus hujus cause, alia quamplures referuntur.

Nec ex eo quod non fuerint detracitæ portiones tredecim Beneficiatorum, qui transegerunt super eorum portionibus & confenserunt illarum erogationi in opus fabricæ, ædium Canonica, argui potest excessus sententia Rotalis condemnantis ad illam integrè restituendam usque ab initio, quo expiravit assignatio dictæ pensionis facta ab eodem S. Carolo eidem fabricæ, quoniam pensiones tunc decursa non ad eos uti singulos, * sed ad mensam communem, seu massam Beneficiatorum spectabant, id est super illis pro eorum interesse transfigere minimè potuerunt ad notata per Garz. de benef. p. 3. c. 2 n. 428 & 429, Gonz. super reg. 8. glof. 37. n. 26 vers. Propterea fructus enim inexacti debentur successoribus * qui sunt de Collegio de tempore exactiois, non autem hæreditibus præteriorum qui nullum particulare jus super illis unquam habuere, ut post multa jura concludit Calder. conf. 2. n. 2 vers. 3 casus de pecul. Clerical. Gambar. de offic. legat. lib. 6. q. 24. n. 562 Barbos. de jure Eccles. universi. li. 3. c. 17. n. 80. Idemque servari in Provincia Mediolani terminatum fuit in Concilio Provinciali quarto, Deis quæ ad Capitulum Cathedralium, & Collegiarum Ecclesiæ pertinent lib. 4. n. 28 fol. 4. 3. & i. a reprobad consuetudinem contrariam resolutum fuit, in Papien. fructuum 21. Febr. 1622. coram Remboldo, & in Novarien. Pensionis 29. Novembris 1626, coram Pirovano.

Minus arguitur excessus, ex eo quod pensione fuerit simpliciter reservata massæ distributionum quotidianarum, quæ debentur illis, qui divinis officiis intersunt, ut propterea Beneficiarii transgentes eorum portiones, quamvis solutio obliitem pendente impediretur Capitulo cedere, * vel remittere potuerint, cum difficultas exactiois juris acquisitionem non impedit ad text. in l. 2. de fructib. & litis expens. & in l. certum C. de rei vind. Nihilominus, cum in hoc judicio Officialebus & Beneficiati non egerint ad ejus exigendi pensionem, quo casu accessoriæ, & per modum sequentia debentur fructus decursi à die morte litis duntaxat, sed infesterint pro consecutione terminorum decurforum, quo casu pensiones ante motam item exactæ non uti fructus accessoriæ ad pensionem tanquam ad aliquod subjectum & di-

stinctum capitale dentur, sed ut fors principalis, & capitale * de per se consideratum, adeo ut nisi fiat condemnatione ad omnes pensiones decursas à die purificatæ obligationis dici non possit facta plenaria restitutio pensionis juxta propositam actionem ex doctrina Innocentii, in cap. querelam n. 3. vers. & nota extra de electione. & fuit ponedratum in Mediolanen. fructuum 26. Maii 1589. coram Platino apud Marchesan. de commiss. p. 2. fol. 106. quemadmodum in præstationibus annuis, & in annuis legatis, quæ non uti fructus, sed tanquam fors principalis debentur. Grat. discept. for. c. 206. n. 20. Pacific. de Salv. inspect. 4. cap. 2. n. 82. ac etiam in decimis quando illæ petuntur uti fors, non autem uti accessoriæ ad jus decimandi. Rot. divers. dec. 689. n. 3. & 6. p. 3. Seraph. decis. 1. 163. n. 3. Toletana decimaria. 21. Junii 1649. coram R. P. D. meo Celsio, & in decisioibus hujus cause, alia quamplures referuntur.

Nec ex eo quod non fuerint detracitæ portiones tredecim Beneficiatorum, qui transegerunt super eorum portionibus & confenserunt illarum erogationi in opus fabricæ, ædium Canonica, argui potest excessus sententia Rotalis condemnantis ad illam integrè restituendam usque ab initio, quo expiravit assignatio dictæ pensionis facta ab eodem S. Carolo eidem fabricæ, quoniam pensiones tunc decursa non ad eos uti singulos, * sed ad mensam communem, seu massam Beneficiatorum spectabant, id est super illis pro eorum interesse transfigere minimè potuerunt ad notata per Garz. de benef. p. 3. c. 2 n. 428 & 429, Gonz. super reg. 8. glof. 37. n. 26 vers. Propterea fructus enim inexacti debentur successoribus * qui sunt de Collegio de tempore exactiois, non autem hæreditibus præteriorum qui nullum particulare jus super illis unquam habuere, ut post multa jura concludit Calder. conf. 2. n. 2 vers. 3 casus de pecul. Clerical. Gambar. de offic. legat. lib. 6. q. 24. n. 562 Barbos. de jure Eccles. universi. li. 3. c. 17. n. 80. Idemque servari in Provincia Mediolani terminatum fuit in Concilio Provinciali quarto, Deis quæ ad Capitulum Cathedralium, & Collegiarum Ecclesiæ pertinent lib. 4. n. 28 fol. 4. 3. & i. a reprobad consuetudinem contrariam resolutum fuit, in Papien. fructuum 21. Febr. 1622. coram Remboldo, & in Novarien. Pensionis 29. Novembris 1626, coram Pirovano.

Minus arguitur excessus, ex eo quod pensione fuerit simpliciter reservata massæ distributionum quotidianarum, quæ debentur illis, qui divinis officiis intersunt, ut propterea Beneficiarii transgentes eorum portiones, quamvis solutio obliitem pendente impediretur Capitulo cedere, * vel remittere potuerint, cum difficultas exactiois juris acquisitionem non impedit ad text. in l. 2. de fructib. & litis expens. & in l. certum C. de rei vind. Nihilominus, cum in hoc judicio Officialebus & Beneficiati non egerint ad ejus exigendi pensionem, quo casu accessoriæ, & per modum sequentia debentur fructus decursi à die morte litis duntaxat, sed infesterint pro consecutione terminorum decurforum, quo casu pensiones ante motam item exactæ non uti fructus accessoriæ ad pensionem tanquam ad aliquod subjectum & di-

stinctum capitale dentur, sed ut fors principalis, & capitale * de per se consideratum, adeo ut nisi fiat condemnatione ad omnes pensiones decursas à die purificatæ obligationis dici non possit facta plenaria restitutio pensionis juxta propositam actionem ex doctrina Innocentii, in cap. querelam n. 3. vers. & nota extra de electione. & fuit ponedratum in Mediolanen. fructuum 26. Maii 1589. coram Platino apud Marchesan. de commiss. p. 2. fol. 106. quemadmodum in præstationibus annuis, & in annuis legatis, quæ non uti fructus, sed tanquam fors principalis debentur. Grat. discept. for. c. 206. n. 20. Pacific. de Salv. inspect. 4. cap. 2. n. 82. ac etiam in decimis quando illæ petuntur uti fors, non autem uti accessoriæ ad jus decimandi. Rot. divers. dec. 689. n. 3. & 6. p. 3. Seraph. decis. 1. 163. n. 3. Toletana decimaria. 21. Junii 1649. coram R. P. D. meo Celsio, & in decisioibus hujus cause, alia quamplures referuntur.

Nec ex eo quod non fuerint detracitæ portiones tredecim Beneficiatorum, qui transegerunt super eorum portionibus & confenserunt illarum erogationi in opus fabricæ, ædium Canonica, argui potest excessus sententia Rotalis condemnantis ad illam integrè restituendam usque ab initio, quo expiravit assignatio dictæ pensionis facta ab eodem S. Carolo eidem fabricæ, quoniam pensiones tunc decursa non ad eos uti singulos, * sed ad mensam communem, seu massam Beneficiatorum spectabant, id est super illis pro eorum interesse transfigere minimè potuerunt ad notata per Garz. de benef. p. 3. c. 2 n. 428 & 429, Gonz. super reg. 8. glof. 37. n. 26 vers. Propterea fructus enim inexacti debentur successoribus * qui sunt de Collegio de tempore exactiois, non autem hæreditibus præteriorum qui nullum particulare jus super illis unquam habuere, ut post multa jura concludit Calder. conf. 2. n. 2 vers. 3 casus de pecul. Clerical. Gambar. de offic. legat. lib. 6. q. 24. n. 562 Barbos. de jure Eccles. universi. li. 3. c. 17. n. 80. Idemque servari in Provincia Mediolani terminatum fuit in Concilio Provinciali quarto, Deis quæ ad Capitulum Cathedralium, & Collegiarum Ecclesiæ pertinent lib. 4. n. 28 fol. 4. 3. & i. a reprobad consuetudinem contrariam resolutum fuit, in Papien. fructuum 21. Febr. 1622. coram Remboldo, & in Novarien. Pensionis 29. Novembris 1626, coram Pirovano.

Minus arguitur excessus, ex eo quod pensione fuerit simpliciter reservata massæ distributionum quotidianarum, quæ debentur illis, qui divinis officiis intersunt, ut propterea Beneficiarii transgentes eorum portiones, quamvis solutio obliitem pendente impediretur Capitulo cedere, * vel remittere potuerint, cum difficultas exactiois juris acquisitionem non impedit ad text. in l. 2. de fructib. & litis expens. & in l. certum C. de rei vind. Nihilominus, cum in hoc judicio Officialebus & Beneficiati non egerint ad ejus exigendi pensionem, quo casu accessoriæ, & per modum sequentia debentur fructus decursi à die morte litis duntaxat, sed infesterint pro consecutione terminorum decurforum, quo casu pensiones ante motam item exactæ non uti fructus accessoriæ ad pensionem tanquam ad aliquod subjectum & di-

stinctum capitale dentur, sed ut fors principalis, & capitale * de per se consideratum, adeo ut nisi fiat condemnatione ad omnes pensiones decursas à die purificatæ obligationis dici non possit facta plenaria restitutio pensionis juxta propositam actionem ex doctrina Innocentii, in cap. querelam n. 3. vers. & nota extra de electione. & fuit ponedratum in Mediolanen. fructuum 26. Maii 1589. coram Platino apud Marchesan. de commiss. p. 2. fol. 106. quemadmodum in præstationibus annuis,

tribuuntur, sed massæ communi, + quam grossam appellant in qua grossi fructus, seu majores redditus reponuntur, qui residentibus de tempore exactiois nulla habita ratione interessentia praestatur, ut in extravaganti Postulasti §. licet autem, & in extravaganti cum nonnullæ de præbend. in commun. & Felin. in cap. eam te n. 13. vers. per istam differentiam il. 1. de rescript. & penes Calderin. conf. 21. de præbend. cum aliis relatis in dec. edita 27. Junii 1646. §. nam respondetur coram bon. mem. Bichio.

Nec advesantur verba illa quotidianarum distributionum, cùm hæc quoque apta sint comprehendere, + & fructus massæ Collegialis, & residentiæ, ut ex mente aliorum tradit moneta de distribut. p. 1. q. 3. n. 4. 5. & 6. & dictum fuit in Eugubina distributionum 28. Aprilis 1634. coram bon. mem. Dunozetto. §. circa primum, & §. alii verò sunt. Et comprobatur ex depositionibus septem testium formiter examinatorum qui asserunt Beneficiatos habere, & massam distributionum quotidianarum, nec non residentiale, unde cùm plurimum inter se differant residentia, + & interessentia, ut tradunt gloss. & DD. in cap. unico de Cleric. non residen. Caffad. dec. unic. eodem tit. Cæl. de Graff. decis. 116. alias 5. n. 3. de præbend. Necessario dicendum est vocem illam distributionum tam in literis Apostolicis quam in decretis S. Caroli expressam non inducere natu- 10 ram simplicium distributionum quotidianarum + que singulis diebus distribuuntur, & propriè non nisi interessentia concedi solent juxta. Conc. Trid. sess. 24. c. 12. §. distributiones de reformat. & ita ait Rota decis. 608. n. 5. p. 1. & 107. n. 2. p. 2. recent. Sed potius assumere qualitatem eorum fructuum applicatorum massæ communi, & residentiali qui vel in fine anni, vel infra, aut de tempore exactiois præsentibus, + & interessen- 11 tibus distribuuntur, quamvis ante maturaverint jux. celebre consilium Calder. 21. de præbend. quod sequuntur Gonzal. ad reg. 8. gloss. 37. n. 26. vers. Propterea, Garz. de benef. p. 3. c. 2. n. 428. & seqq. & Rota semper ampliata est, ut in supracitata Eugubina distributionum 28. Aprilis 1634. vers. tercia species fructuum coram bon. mem. Dunozetto, & in decis. hujus causæ 27. Junii 1646. coram bon. mem. Bichio §. respondetur in fine.

Licet autem distributiones quotidianæ, appellatione fructuum Beneficiatorum non veniant, + cùm non contemplatione beneficii, sed ratione laboris impensi debeantur, cap. unico de Cler. non residen. ubique communiter scribentes, & post Oldrad. conf. 118. Caffad. decis. unica eodem tit. & dec. 1170. n. 2. p. 3. divers. conclusio tamen procedit in distributionibus, + quæ dantur is, qui Ecclesiæ quotidie statim horis inserviunt, secus verò in his quæ in fructu annum certo determinato tempore distribuuntur, ut probatur in cap. fin. de rescript. in 6. ibi de fructu Beneficiorum distributionibus quotidianæ exceptis, exceptio namque est de reguli juxta gloss. in rubr. de reg. jur. in 6. & idem etiam habetur in extravaganti 10. Postulasti de præbend. inter communes, ibi licet autem distributiones quotidianæ per nos fuerint à perceptione fructuum prædictorum exclusæ tradit Moneta ubi suprad. q. 6. lib. 3. sub n. 9. & ita voluit Rota apud Veral. decis. 29. n. 3. lib. 2. & in d. Eugubina distributionum §. alii verò sunt, coram bon. mem. Dunozetto.

Et interpretationem contrariam incongruam esse convincunt litteræ assignationis pensionis, i- bi, massæ distributionum quotidianarum, seu residen-

tia jam constituta seu de novo constituenda, si enim Pontifex de massa simplicium distributionum quotidianarum intellexisset, non opus fuisset addere, seu residentia jam constituta seu de novo constituenda, cùm de existentia prioris massa, quam minutam vocant, dubitari non posset. Verum quia pensionem massæ residentiali assignare decreverat; Ideo ultra verba distributionum quotidianarum, alia, seu residentia jam constituta, seu de novo constituenda subjunxit, quæ cum clara sint, dispositionem determinare debent, non autem antecedentia, quæ dubia sunt, & obscura, hoc enim casu verba + subsequentia ad antecedentium declarationem adjecta censentur, ut inquit Rota decis. 125. n. 38. p. 2. divers. cum aliis relativis per Modernum Luceum conf. 12. n. 24. lib. 2. nihil referente, quod prædictæ assignationis fuerit ratio cultus divinus, & Ecclesiæ servitium, quia ultra quod expressio illa facta fuit ad ostendendam solummodo tenuitatem redditum Beneficiatorum quibus commodè non valebant se sustentare, ex hoc non infertur pensionem Papam reservasse massæ minutæ distributionum quotidianarum, cùm Præbendæ, & alii redditus massæ grossa ratione etiam divini cultus, & Ecclesiæ servitium constituantur, ut originaliter habetur in Conc. Trid. sess. 21. cap. 3. de reformat.

Nec relevant Testes pro parte Capituli examinati deponentes massam Beneficiatorum esse unicam, nempe distributionum quotidianarum, nam ultra exceptions personales + loquuntur per verba dubitativa (putat, & credit) & sic non probant, cap. quoties de Test. Bald. in l. testium C. eod. tit. Alex. conf. 68. in fine vers. 3. t. l. lib. 2. Cyriac. contr. 150. n. 12. & 28. Rota decis. 88. sub n. 4. & dec. 439. n. 8. p. 4. recen. & apud sanct. mem. Greg. dec. 517. n. 17. & 18. & dec. 678. n. 12.

In modo neque ipsi negant, quod Collegium Beneficiatorum ultra ordinarias distributiones habeat etiam alios redditus, qui in fructu annum certo determinato tempore inter Beneficiatos etiam officiis non intervenientes distribuuntur; Atque ideo dubitari non potest de existentia massæ Residentialis sub qua non nisi tercia illa species distributionum continetur, + quas etiam divinis non interessentes lucrantur, ita ut loco præbendæ succedit, ut dixit Rota coram Put. dec. 365. n. 3. lib. 2. in recent. decis. 1. n. 12. p. 4. tom. 2. & in sèpè citata Eugubina distributionum 28. Aprilis 1634. coram bon. mem. Dunozetto.

Et cessare visa est difficultas ex consuetudine antiquissima ejusdem Ecclesiæ de qua iidem testes in vim remissorialium examinati attestantur, quod omnes introitus ad mensam hujus Capituli quomodolibet spectantes exiguntur per Syndicum, & penes Thesaurarium depositi in calendis Novembrii cuiuslibet anni inter Beneficiatos presentes distribuuntur, nulla habita ratione servitii, seu interessentia, minusve quod annis præcedentibus maturaverint, ex qua satis remanet declarata * assignatio hujus pensionis, circa modum eam 18 administrandi, prout juxta prædictam consuetudinem illius distributio fuit à summo Pontifice demandata, ut ponderatum fuit in Mediolanen. decimaru 8. Junii 1612. coram Pamphilio, relata per Grat. discept. for. c. 867. n. 45. & 46.

Accedit, quod ita observatum fuit in restitutio- nione aliorum terminorum & fructuum facta à Canonis anno 1630. ex causa istius pensionis nomine Capituli indebet exactæ, qui fuerunt divisi, & distributi inter Beneficiatos existentes de tempore divisionis, nulla habita ratione præteri- torum,

torum, quæ observantia est optima cujuslibet dispositionis interpres, & plurimum in proposito operatur cùm simus in observantia interpretativa, 19 + in qua non requiritur præscriptio, sed sufficit aliquando ita fuisse obseruatum, Castr. conf. 347. sub n. 4. lib. 1. Aym. conf. 110. n. 4. vers. Et idem, Valenz. conf. 8. n. 5. & seqq. Crescent. dec. 1. de consit. Mantic. decis. 296. n. 3. & in d. Eugubina distributionum coram bon. mem. Dunozetto.

Atque ita in hac ultima instantia causa tertio ad disputationis trutinam revocata, utraque parte informante resolutum fuit.

DECISO CXXX.

R. P. D. ALBERGATO.

Romana Hæreditatis.

Luna 13. Januarii 1659.

SUMMARUM.

- 1 Immissio conceditur exhibendi testamentum in nulla parte vitiatum. Per executiones turbidas non impeditur, n. 10.
- 2 Institutionem hæredis præcedentem, particulatum rerum dispositio non tollit.
- 3 Hæredes instituti possunt hæreditatem non acceptare.
- 4 Hæredi à seipso legari non potest.
- 5 Testes in materia testamenti debent esse omni exceptione maiores.
- 6 Testator subscriptio sufficit pro validitate testamenti in scriptis.
- 7 Testis subscriptio est loco depositionis.
- 8 Turpitudinem propriam allegans non auditur.
- 9 Scientia, ubi agitur de magno præjudicio, justificanda est.

Testamentum clausum & sigillatum condidit bon. mem. Horatius Justinianus an. 1633. in minoribus existens, & deinde ad sacram Purpuram promotus an. 1649. apocham quandam fecit, in qua multa legata, & nonnullas declarationes conscripsit; Post ejus mortem detecto testamento Floravantes Martinellus in illo scriptus hæres per sententiam A. C. obtinuit immisionem, quam in gradu appellationis eidem concedendam esse hodie Domini censuerunt, quia exhibuit primum testamentum non cancellatum, + neque abolidum, nec ullum vitium visibile continens, in quo insestitutus est hæres; ut supra juxt. text. in l. final. C. de edit. D. Adrian. toll.

Nec subsistere visa est exceptio opposita à D. Marco Ant. Justiniano, & Patribus S. Mariæ in Vallicella, quod testamentum rescissum fuerit per apocham prædictam; in qua Cardinalis utendo facultatibus sibi à Sanctissimo concessis de nonnullis rebus dispositi, eorum, sum. 1. posit. n. 2.

Quia nullus hæres in ea scriptis reperitur, nec ex illius lectura colligi potest mutatio prioris voluntatis in ordine ad hæredem, & tamen ad effectum revocandi primum testamentum secunda dispositio debet esse prorsus incompatibilis cum prima; & novam hæreditis institutionem continere, vel concepta esse debet verbis claris; & rotundis cum ratione expressa, vel tacita, quod velit ab intestato decedere, alioquin return + particularium dispositio præcedentem hæreditis institutionem non tollit Angel. conf. 383, num. 2. in princip. Rota in Callien. hæreditatis 10. Dec. 1638. §. non ex donatione coram R. Terracinen.

Et licet idem Cardinalis an. 1647. quietantiam Decisiones ad Tract. de Aliim.

fecerit de administratis ad favorem Floravantis illi liberationem plenissimam legando, d. sum. n. 1.

Cum tamen esset in potestate Martinelli hæreditatem repudiare, + vel Cardinalis alium hæredem instituere, habet legata liberatio tacitam conditionem si unus ex casibus primis evenierit, quod scilicet alius heres institutus, vel repudietur hæreditas, Bart. in l. miles 77. §. pro parte, n. 2. & seq. ff. de legat. 2. Peregr. de fidei, art. 7. n. 5. & seq. Rota dec. 203. n. 24. coram E. D. Card. Othobono. Alioquin legatum remanet inane cùm hæredi + à se ipso legari nequeat l. plan. 34. §. si duobus ff. de legat. 1. Angel. d. conf. 383. n. 1. Rota in Bononien fidicom. de Anfimis 26. Junii 1658. coram R. P. D. meo Celso. §. neque urget & seqq.

Minus ad hunc effectum attendi potest depositio Laurentii afferentis Cardinalem in ultima infirmitate dixisse Floravanti, quod declarabat hæredem P. Julianum suum fratrem, & quod scriberet apocham, in qua continerentur quædam legata, &c. eod. sum. n. 2. litt. D. Nam ultra quod unicus est & patitur plures exceptions, de quibus in 1. sum. Martinelli n. 8. & seqq. ideoque ad effectum justificandi revocationem primi testamenti nihil probat, quia in his terminis testes * debent esse omni exceptione maiores, Alex. conf. 70. n. 14. lib. 2. Rota in d. Callien. hæreditatis cor. Card. Verospio, §. fin. ad med. & coram R. Terracinen. §. nec subsistit. Rem prorsus in verisimile deponit quod Floravantes, qui tam longam, & fidelem servitutem præstavit Cardinali, voluerit aliter scribendo, quam Cardinalis ordinaverat statim ei apocham subscribendam offrendo se tam manifesto periculo exponere fraudis istu oculi detegibilis. Et ulterius apocham subscripta fuit ab eodem Cardinali, & à d. Laurentio tanquam teste d. sum. n. 6. ex prima enim subscriptione * oritur præsumptio, quod Cardinalis vir diligentissimus sciverit omnia contenta in apocham, ut eam legerit præcipue, quia ibi scripta quoad non erat admodum infirmitate gravatus quin per plures dies supervixerit, ut respondit Paris. conf. 77. n. 26. & conf. 88. n. 34. lib. 3. & de testamento Cardinalis S. Cecilia Altograd. conf. 58. n. 26. & 27. tom. 2. Adden. ad Buratt. decis. 475. n. 23. Rota dec. 263. n. 16. & seqq. p. 4. tom. 2. & decis. 581. n. 17. & seqq. tom. 3. rec. subscriptio verò Laurentii operatur, * quod ipse pro contentis in apocham testimonium peribuisse censeatur, Bal. in l. fin. n. 2. C. si cert. per Surd. conf. 414. n. 78. lib. 3. & proinde si modic. dicit contrarium non est audiendas, quia * si credidit fieri fraudem allegat turpitudinem suam, ut post Ros. Surd. ubi mox suprad. n. 76. Rota in rec. p. 4. tom. 2. d. decis. 263. n. 24. & seqq.

Ex facto etiam cessant quæ dicebantur de facultatibus testandi Cardinalis, illæ enim litteraliter comprehendunt testamētum antecedenter condita, ult. sum. Martinelli n. 3. & perperam opponitur, quod P. Julianus fuerit approbatus pro hærede Cardinalis à Martinello, quia quando iste se supposuit examini in alia causa verten. inter eundem P. Julianum & D. Lucanum Justinianum non probatur, quod haberet scientiam testamētū ad sui favorem conditi, quæ etiam in genere non sufficeret, cùm enim agatur de magno præjudicio * cum omnibus qualitatibus & circumstantiis esse justificanda, ut post alios dictum fuit in Rom. Census, 14. Junii 1656. coram bon. mem. Bichio, à me in ejus locum subrogato extensa. §. hinc parum refert.

Eoque libertius dandam esse immisionem re- sponsa.